

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน กับความรู้ ทักษะคิดและการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ของนักศึกษามหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยจำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์
2. ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนที่มีผลต่อความรู้ทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย
3. ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ที่มีผลต่อทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย
4. ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ ได้มีการตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีเพศ ชายของบิดา อาชีพของมารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่นักศึกษาได้รับจากบิดา-มารดาหรือผู้ปกครอง แตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนแตกต่างกัน
2. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์ กับความรู้ทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย
3. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์ กับทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย
4. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์ กับการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย
5. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ แตกต่างกัน มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกันของนักศึกษามหาวิทยาลัย
6. ความรู้ทางการเมืองมีความสัมพันธ์ กับทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย
7. ความรู้ทางการเมืองมีความสัมพันธ์ กับการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย

8. ทัศนคติทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของ นักศึกษามหาวิทยาลัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ นักศึกษามหาวิทยาลัยในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑลอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย การแจกแจงความถี่ เพื่ออธิบายลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน ความรู้ ทัศนคติ และการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ส่วนการทดสอบสมมติฐานนั้นใช้ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ในการวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีทั้งสิ้นจำนวน 400 คน แบ่งเป็นเพศชาย 208 คน เพศหญิง 192 คน ส่วนใหญ่จำนวน 133 คนมีอายุ 20 ปี และคณะวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาทางด้านสังคมศาสตร์จำนวน 180 คน และด้านวิทยาศาสตร์จำนวน 156 คน ส่วนใหญ่มีบิดาและมารดาประกอบธุรกิจส่วนตัวจำนวน 227 คน และ 233 คนตามลำดับ และส่วนใหญ่ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยรวมต่อเดือน 50,000 บาทขึ้นไป จำนวน 143 คน โดยที่นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือนจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองระหว่าง 2,001-3,000 บาท จำนวน 207 คน

ส่วนที่ 2 การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

นักศึกษาเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนในภาพรวมทั้งสามสื่อนั้นส่วนใหญ่จะเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือสื่อหนังสือพิมพ์ และวิทยุ มีผลเช่นเดียวกับการเลือกเปิดรับสื่อมวลชนบ่อยครั้งที่สุดเพียงสื่อเดียวคือ นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกเปิดรับเฉพาะสื่อโทรทัศน์กลุ่มใหญ่ที่สุด จำนวน 257 คน กลุ่มสื่อหนังสือพิมพ์จำนวน 99 คน และกลุ่มวิทยุ 44 คน เมื่อพิจารณาเนื้อหาข่าวสารที่เปิดรับจากกลุ่มที่เลือกเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์นั้นส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารด้านการต่างประเทศทุกวันสูงสุด รองลงมาคือข่าวสารด้านการเมืองและอาชญากรรม อุบัติเหตุ เรื่องเกี่ยวกับเพศ ฯลฯ และเปิดรับข่าวสารด้านบันเทิงทุกวันน้อยที่สุด

ส่วนนักศึกษาที่เลือกเปิดรับสื่อโทรทัศน์ส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารด้านบันเทิงสูงสุด รองลงมาได้แก่ข่าวสารด้านกีฬา และส่วนน้อยเปิดรับข่าวสารด้านอาชญากรรม อุบัติเหตุทุกวัน สำหรับเนื้อหาข่าวสารที่กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเปิดรับสื่อวิทยุ ส่วนใหญ่เปิดรับทุกวันคือ ด้านบันเทิง รองลงมาคือด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม สังคม การศึกษา และเปิดรับข่าวสารด้านอาชญากรรม อุบัติเหตุ ฯลฯ ทุกวันน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ความรู้ทางการเมือง

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ทราบว่าฝ่ายค้านยื่นญัตติเพื่อขอเปิดอภิปรายเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจคณะรัฐมนตรีทั้งคณะ สูงสุด รองลงมาคือนักศึกษาทราบว่า ประธานรัฐสภากำหนดวัดอภิปรายเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาลระหว่างวันที่ 18-19 มีนาคม และนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ทราบว่า พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นผู้นำฝ่ายค้านมากที่สุด

ส่วนที่ 4 ทศนคติทางการเมือง

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติทางการเมืองเป็นกลางค่อนข้างไปในทางบวก และมีส่วนน้อยที่มีทัศนคติในทางลบ

ส่วนที่ 5 การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง

นักศึกษาส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลางค่อนข้างไปในทางระดับน้อยโดย

นักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองระดับปานกลางในกิจกรรมพูดคุย ถกเถียงประเด็นทางการเมืองและการฟังปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งทั้งระดับชาติ ท้องถิ่นและมหาวิทยาลัย ส่วนการมีส่วนร่วมในระดับน้อยคือ การเข้าร่วมรณรงค์ให้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งและการสมัครเข้าเป็นสมาชิกองค์การกิจกรรมสำหรับกิจกรรมการเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นคณะกรรมการนักศึกษาเข้าร่วมอยู่ในระดับน้อยมาก

สำหรับการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนักศึกษา นั้น มีจำนวน 182 คน และ ไม่ไปใช้สิทธิ 218 คน ส่วนใหญ่เหตุผลที่ไม่ไปใช้สิทธิดังกล่าวเนื่องจากอายุยังไม่ครบตามที่กฎหมายระบุ และติดภารกิจการเรียน-การสอบจึงไม่สามารถกลับภูมิลำเนาไปเลือกตั้งได้

ผลการศึกษายังพบว่าการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งของนักศึกษาในอนาคตนั้น ส่วนใหญ่คาดว่าจะไปใช้สิทธิถึง 346 คน และยังไม่แน่ใจ 54 คน ส่วนผู้ที่จะไม่ไปใช้สิทธิไม่ปรากฏ ดังนั้นนักศึกษาส่วนใหญ่จะมีแนวโน้มการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในครั้งต่อไปในระดับที่สูง

2. การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 นักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีเพศ อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่นักศึกษาได้รับจากบิดา-มารดาหรือผู้ปกครองแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนแตกต่างกัน จากผลการวิจัยพบว่า

1. เพศ นักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีเพศแตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนไม่แตกต่างกัน (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1)

2. อาชีพบิดา นักศึกษาที่บิดามีอาชีพแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนแตกต่างกัน (เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1)

3. อาชีพมารดา นักศึกษาที่มารดามีอาชีพแตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนแตกต่างกัน (เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1)

4. ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว นักศึกษาที่ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนแตกต่างกัน (เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1)

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่นักศึกษาได้รับ นักศึกษาที่ได้รับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนแตกต่างกัน (เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1)

สมมติฐานที่ 2 การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับความรู้ทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย จากผลการวิจัยพบว่า

การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์) มีความสัมพันธ์กับความรู้ทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย (เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2)

สมมติฐานที่ 3 การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย จากผลการวิจัยพบว่า

การเปิดรับข่าวสาร จากสื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์) ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3)

อย่างไรก็ดีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์มีความสัมพันธ์ กับทัศนคติ
ทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย

สมมติฐานที่ 4 การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับการเข้ามามี
ส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย จากผลการวิจัยพบว่า

การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์) ไม่มีความ
สัมพันธ์กับการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย (ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
ที่ 4)

แต่การเปิดรับข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์มีความสัมพันธ์กับการเข้ามามีส่วนร่วม
ทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย

สมมติฐานที่ 5 การเปิดรับข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ แตกต่าง
กัน มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน จากผลการวิจัยพบว่า

การเปิดรับข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ แตกต่างกันมีผลต่อการ
เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง แตกต่างกัน (เป็นไปตามสมมติฐานที่ 5)

สมมติฐานที่ 6 ความรู้ทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองของ
นักศึกษามหาวิทยาลัย จากการวิจัยพบว่า

ความรู้ทางการเมืองไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษา
มหาวิทยาลัย (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 6)

สมมติฐานที่ 7 ความรู้ทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับการเข้ามามีส่วนร่วมทาง
การเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย จากผลการวิจัยพบว่า

ความรู้ทางการเมืองไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของนัก
ศึกษามหาวิทยาลัย (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 7)

สมมติฐานที่ 8 ทัศนคติทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับการเข้ามามีส่วนร่วมทาง
การเมือง จากผลการวิจัย พบว่า

ทัศนคติทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง (เป็นไปตามสมมติฐานที่ 8)

อภิปรายผล

สมมติฐานที่ 1 นักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีเพศ อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักศึกษาได้รับจากบิดา-มารดา หรือผู้ปกครอง แตกต่างกันมีความเปิดรับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน

1.1 นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนไม่แตกต่างกันซึ่งผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับ พงษ์ศรี บุญสุวรรณ ที่ได้ศึกษาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยครุนครสวรรค์ และพบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิง เปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนไม่แตกต่างกันทุกรายหัวข้อ และยังสอดคล้องกับ พรทิพย์ บุญนิพัทธ์ ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการไปใช้สิทธิ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 17 พฤศจิกายน 2539 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง และพบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อในเรื่องการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สส. จากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ สื่อเฉพาะกิจไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในช่วงระยะเวลากว่า 10 ปี ที่ผ่านมามาสภาพสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป ผู้หญิงได้เข้ารับการศึกษาสูงขึ้น เทียบเท่ากับเพศชาย และมีบทบาทในสังคมเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ทั้งสองเพศยังมีสถานภาพในการเป็นนักศึกษาไม่แตกต่างกันอยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกัน สามารถรวมตัวกันทำกิจกรรมใดๆ ได้โดยไม่มีการแบ่งแยกในเรื่องเพศ ดังที่ เสถียร เขยประทับ กล่าวว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเป็นพลังทางการเมืองที่สำคัญเนื่องจาก เป็นกลุ่มชนที่รวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมใดๆ ได้โดยง่าย มีผลประโยชน์และอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งเร้าหรือสภาพแวดล้อมที่คล้ายคลึงกัน ดังนั้นการที่นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันก็อาจจะมีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ไม่แตกต่างกัน

1.2 นักศึกษาที่บิดาและมารดามีอาชีพแตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนแตกต่างกัน ในอดีตครอบครัวไทย ประกอบอาชีพคล้ายคลึงกันคืออาชีพเกษตรกร เพราะฉะนั้น การเปิดรับข่าวสารจึงอาจจะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่ในปัจจุบันมีอาชีพแตกต่างกันทำให้มีเวลาแตกต่างกัน ความสนใจต่อสื่อต่างๆ แตกต่างกัน ฉะนั้นจึงทำให้เกิดการแสวงหาข่าวสาร หรือการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนแตกต่างกันเช่น นักศึกษาที่มีบิดา มารดา ประกอบอาชีพลูกจ้าง มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมากกว่าอาชีพอื่น ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าลักษณะการทำงานต้องเข้าเป็นกะ หรือมีเวลาในการทำงานไม่แน่นอนเช่นเข้าทำงาน 19.00 น. - 7.00 น. เป็นต้น ดังนั้นนักศึกษาที่บิดามารดา ประกอบอาชีพลูกจ้างจึงมีเวลาพบปะพูดคุย

สื่อสารกับบิดามารดาน้อยจึงต้องหันไปเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนเพิ่มขึ้นเป็นการทดแทน ในขณะที่นักศึกษาที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกร ธุรกิจส่วนตัวและข้าราชการ มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนน้อยกว่า อาจจะอธิบายได้ว่าเนื่องจากอาชีพทั้งสามดังกล่าว มีลักษณะการทำงานที่บิดา-มารดา สามารถกำหนดช่วงเวลาการทำงานได้อย่างแน่นอนจึงสามารถให้ความใกล้ชิดมีเวลาพูดคุยสื่อสารกับนักศึกษา ได้มากกว่าอาชีพลูกจ้าง ดังนั้นการที่นักศึกษามีบิดา-มารดาประกอบอาชีพแตกต่างกันจึงอาจจะมีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนแตกต่างกันได้

1.3 นักศึกษามหาวิทยาลัย ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่นักศึกษาได้รับแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสาร จากสื่อมวลชนแตกต่างกัน จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจครอบครัว (รายได้ของบิดา มารดา รวมกันสองคนต่อเดือน) ระหว่าง 6,000-9,999 บาท มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมากกว่านักศึกษามีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระหว่าง 10,000-24,999 บาท 25,000-49,999 บาท และ 50,000 บาทขึ้นไป ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับนักศึกษามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ได้รับจากบิดา-มารดา หรือผู้ปกครอง ระหว่าง 3,001-4,000 บาท มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมากกว่านักศึกษามีรายได้ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือนระหว่าง 4,001-5,000 บาท และ 5,000 บาทขึ้นไป ผลการวิจัยที่พบดังกล่าวอาจจะอธิบายได้ว่า เนื่องจากการเปิดรับสื่อมวลชนทั้ง สื่อโทรทัศน์ วิทยุและหนังสือพิมพ์ ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากอาจเป็นทางเลือกที่เหมาะสมของนักศึกษามีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ได้รับไม่สูงมากนัก ในขณะที่นักศึกษามีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงจะสามารถเลือกเปิดรับสื่อภาพยนตร์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อื่นๆ เช่น อินเทอร์เน็ต ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายมากได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัย ไวรหารดี ที่ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในระหว่างการศึกษาเลือกตั้ง ศึกษาเฉพาะกรณี การเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อ.เมือง จ.ยโสธร และพบว่า ประชาชนรับข่าวสารทางการเมือง ผ่านช่องทางการสื่อสารมวลชนประเภทวิทยุมากกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่นๆ เพราะสื่อวิทยุเป็นสื่อที่ประชาชนมีไว้เป็นเจ้าของและมีความถี่ในการเปิดรับมากกว่าสื่ออื่นทั้งนี้เพราะปัจจัยทางราคา ความสะดวกในการใช้และการเปิดรับ

โดยสรุปจะพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีอาชีพของบิดา อาชีพของมารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่นักศึกษาได้รับจากบิดา-มารดา หรือผู้ปกครองแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนแตกต่างกัน มีเพียงตัวแปรเพศของนักศึกษาที่แตกต่างกันตัวแปรเดียวเท่านั้นที่มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับความรู้ทางการเมืองของนักศึกษา

การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับความรู้ทางการเมืองของนักศึกษา สื่อมวลชนโดยเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์ มีหน้าที่ในการให้ความรู้ การศึกษาและให้ข้อมูลข่าวสาร นักวิชาการส่วนใหญ่เชื่อกันว่า สื่อมวลชนสามารถให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องราวสาธารณะซึ่งนำไปสู่การมีความรู้ในเรื่องราวสาธารณะ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ประเด็นปัญหาสาธารณะเพิ่มมากขึ้น จากหลักฐานการวิจัยของ Chaffe, Ward และ Tintor แสดงให้เห็นว่าสื่อมวลชนสามารถทำให้เกิดการเพิ่มขึ้น ในความรู้ทางการเมืองในหมู่นักศึกษาของโรงเรียนในรัฐวิสคอนซิน ในระหว่างการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งประธานาธิบดีในปี ค.ศ. 1968 ได้ ส่วน Atkin และ Gantz ได้แสดงหลักฐานงานวิจัยว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างการชมข่าวโทรทัศน์ของเด็กกับการเพิ่มความรู้ในเหตุการณ์ปัจจุบัน นอกจากนี้ Chaffe ได้ทำการสำรวจวิจัยระดับชาติในกลุ่มนักเรียนและผู้ใหญ่ตอนต้นพบว่า ความรู้ทางการเมืองมีความสัมพันธ์อย่างมากกับปริมาณการใช้ สื่อสิ่งพิมพ์

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ด้องฤดี ปุณณกันต์ ที่ศึกษาการเปิดรับการสื่อสารกับการพัฒนาความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมของประชาชน ตามโครงการขยายฐานประชาธิปไตยสู่ปวงชน ศึกษากรณี อ.นครหลวง จ.พระนครศรีอยุธยา และพบว่า ปริมาณการเปิดรับการสื่อสารจากสื่อมวลชนโดยรวมแล้วมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยตามโครงการขยายฐานประชาธิปไตยสู่ปวงชน เช่นเดียวกับ มณฑนา มาศมาลัย ได้ศึกษาบทบาทสื่อมวลชนและสื่อบุคคลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ศึกษาเฉพาะกรณี อ.พรหมคีรี จ.นครศรีธรรมราช และพบว่าพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับข่าวสารการเมือง รวมทั้ง อัครเมศวร์ ทองนวล ได้ศึกษาการสื่อสารทางการเมืองเฉพาะกลุ่มครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี และพบว่า ความดีในการสื่อสารทางการเมือง โดยรวมจากทุกสื่อมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับข่าวสารการเมือง

สมมติฐานที่ 3 การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย

การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนในภาพรวม (หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์) ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษา ผลจากการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับทัศนะของนักวิชาการหลายท่านที่ได้ให้ความเห็นว่าการเกิดหรือการเปลี่ยนแปลงทัศนคตินั้นเกิดจากตัวแปรหลายตัวซึ่งอาจเป็นพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ผู้นำความคิด ประสบการณ์

ของแต่ละบุคคล ดังนั้นในการที่บุคคลจะมีทัศนคติไปในทางดีหรือไม่ดี ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งต้องพิจารณาถึงตัวแปรอื่นๆ ด้วย ดังที่ Klapper กล่าวว่า สื่อมวลชนมีอิทธิพลซึ่งเป็นเพียงแรงเสริมต่อบุคคลเท่านั้น ในการโน้มน้าวใจเรื่องความคิดเห็นและทัศนคติ มิได้มีอิทธิพลโดยตรง ต้องอาศัยปัจจัยอื่นๆ ที่นอกเหนือไปจากการสื่อสารร่วมด้วย เช่นเดียวกับ จริจรรยา เจริญสุขใส ที่ศึกษาการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย กับการไปใช้สิทธิของเยาวชน ในกรุงเทพมหานคร ปี 2538 และพบว่า การนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนไม่สร้างทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้แก่เยาวชนแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตามหากพิจารณาเฉพาะการเปิดรับข่าวสาร จากสื่อหนังสือพิมพ์เพียงสื่อเดียว พบว่า มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย ทั้งนี้พรทิพย์ บุญนิพัทธ์ ได้สรุปแนวความคิดของนักวิชาการหลายท่าน พบว่า ทัศนคติของบุคคลสามารถถูกทำให้เปลี่ยนแปลงหลายวิธี อาจจะโดยวิธีที่บุคคลได้รับข่าวสารต่างๆ จากสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่สามารถนำเสนอข้อมูลข่าวสารได้ปริมาณมากและเจาะลึกรอบด้าน ซึ่งข่าวสารนี้จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์ประกอบของทัศนคติในส่วนของความรู้หรือความคิด และเมื่อองค์ประกอบใดเปลี่ยนแปลงไป องค์ประกอบอื่นจะมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงด้วยเช่นกัน คือเมื่อองค์ประกอบทางด้านความรู้หรือความคิดเปลี่ยนแปลงก็จะมีแนวโน้มทำให้องค์ประกอบทางด้านความรู้สึกและองค์ประกอบทางด้านพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ อนันต์ธนา อังกินันท์ ที่กล่าวถึงบทบาททางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ของหนังสือพิมพ์ว่า ให้การชักจูงใจ ได้แก่ การเสนอเนื้อหาสาระที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อเปลี่ยนทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ โดยออกมาในรูปของบทวิเคราะห์ วิจารณ์และการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นใดประเด็นหนึ่ง

สมมติฐานที่ 4 ความรู้ทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา

จากผลที่พบว่า การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนในภาพรวม (หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์) ไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑนา มาศมาลัย ที่ศึกษาบทบาทสื่อมวลชนและสื่อบุคคลต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ศึกษาเฉพาะกรณี อ.พรหมคีรี จ.นครศรีธรรมราช และพบว่า การเปิดรับสื่อมวลชนไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี นอกจากนี้ งานวิจัยส่วนใหญ่ค้นพบว่า สื่อบุคคลจะมีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูง ดังที่ วิชัย ไวหารดี ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในระหว่างการศึกษาเสียงเลือกตั้ง ศึกษาเฉพาะกรณีเลือกตั้งซ่อม ส.ส. อ.เมือง จ.ยโสธร และพบว่า การสื่อสารระหว่างบุคคลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่นเดียวกับ จริจรรยา

เจริญสุขใส ที่ศึกษาการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยกับการไปใช้สิทธิของเยาวชนใน กทม. ปี 2538 และพบว่า การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากบุคคลในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเฉพาะการเปิดรับข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์เพียงสื่อเดียว พบว่ามีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nimmo and Sander ที่ชี้ว่าการมีส่วนร่วมในการรณรงค์ทางการเมืองปรากฏชัดเจนว่า ถูกกระตุ้นโดยการเปิดรับต่อสื่อหนังสือพิมพ์ เช่นเดียวกับ ลิซิด ฮีร์เวคิน กล่าวถึงบทบาทของสื่อหนังสือพิมพ์ในประเทศไทยว่า เป็นสถาบันที่ประชาชนพึ่งพาได้ในบางครั้ง ในแง่ของการต่อสู้เพื่อความถูกต้องและความยุติธรรม โดยหนังสือพิมพ์จะทำหน้าที่ท้วงติงหรือวิพากษ์ วิจารณ์การบริหารงานที่บกพร่องหรือการใช้อำนาจในทางที่ผิดของรัฐบาลหรือข้าราชการ จนทำให้ประชาชนที่นิ่งเฉยเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น หรือวิพากษ์วิจารณ์ด้วย

สมมติฐานที่ 5 การเปิดรับข่าวสาร จากสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ แยกต่างกัันมีผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาแตกต่างกัน

จากผลที่ พบว่า การเปิดรับข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ แยกต่างกัันมีผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกันของนักศึกษา โดยกลุ่มนักศึกษาที่มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์บ่อยครั้งที่สุด มีค่าเฉลี่ยของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองสูงที่สุด

ทั้งอาจจะมีผลมาจากนักศึกษาส่วนใหญ่เลือกเปิดรับข่าวสารทางด้านการต่างประเทศทุกวันมากที่สุด และรองลงมาคือการเปิดรับข่าวสารด้านการเมืองในขณะที่มีส่วนน้อยที่เปิดรับข่าวสารด้านบันเทิง การที่นักศึกษาเปิดรับข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์ดังกล่าวซึ่งถือได้ว่าเป็นสื่อที่ได้รับการยอมรับในเรื่องความน่าเชื่อถือและมีรายละเอียดของข้อมูลข่าวสารในปริมาณมากและเจาะลึกกว่า เมื่อเทียบกับสื่อวิทยุและโทรทัศน์ประกอบกับตัวสื่อเองก็มีความคงทน นักศึกษาที่เปิดรับสาร สามารถใช้เวลาในการพิจารณาข้อมูลข่าวสารและตรวจสอบข้อมูลได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นข้อมูลข่าวสารที่ได้จากการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์จึงน่าจะมีโอกาส ที่จะส่งผลถึงพฤติกรรมการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองได้

สมมติฐานที่ 6 ความรู้ทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมือง
ของนักศึกษามหาวิทยาลัย

จากผลที่พบว่า ความรู้ทางการเมืองไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมือง
ของนักศึกษามหาวิทยาลัย อาจจะมีพิจารณาได้ว่า ความรู้นั้นเป็นข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับข้อ
เท็จจริงในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ส่วนทัศนคตินั้น มีความเกี่ยวข้องกับความคิด ความเชื่อของแต่ละ
บุคคลซึ่งมีอารมณ์ และความรู้สึกผสมผสานอยู่ด้วย เพราะฉะนั้นอาจจะเป็นไปได้ว่านักศึกษาที่
มีความรู้ทางการเมืองอย่างไร ก็ย่อมมีโอกาสไม่สอดคล้องสัมพันธ์กับทัศนคติในเรื่องดังกล่าว
ย่อมเป็นไปได้ เนื่องจากทัศนคติของบุคคลนั้นเกิดจากปัจจัยหลายประการ เช่น ลักษณะด้าน
ประชากรศาสตร์ ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม ตลอดจนรูปแบบการดำเนินชีวิตของบุคคล ซึ่งสิ่ง
เหล่านี้เป็นตัวแปรที่จะทำให้แต่ละบุคคลมีทัศนคติเรื่องใดเรื่องหนึ่งอันเกิดจากความรู้ในเรื่อง
นั้นๆ แตกต่างกันไปได้ เช่น คนที่มีความรู้ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความเคลื่อนไหว
ทางการเมืองดี แต่อาจจะไม่มีทัศนคติทางการเมืองไม่ค่อยดีนัก เนื่องจากได้รับรู้ถึงภาพลักษณ์ของ
การเมืองไทย นักการเมืองไทยทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่นที่ปรากฏทางสื่อมวลชนจะพบ
ว่า มีการละเมิดบทบัญญัติของข้อบังคับตามกฎหมายเลือกตั้ง เช่น มีการซื้อสิทธิ์ ขายเสียงกัน
อย่างกว้างขวาง ทั้งการเลือกตั้งระดับประเทศและการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น เมื่อนักการเมือง
บางท่านที่ชื่อเสียงได้รับเลือกเข้ามาและได้เป็นฝ่าย จัดตั้งรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้รับแต่งตั้ง
เป็นหนึ่งในคณะรัฐมนตรี ก็จะมีข่าวสารที่เผยแพร่จากสื่อมวลชนต่างๆ ว่า รัฐมนตรีดังกล่าว
มีพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริตและประพฤติมิชอบ มีการเซ็นอนุมัติโครงการสัมปทานต่างๆ
ของรัฐ โดยได้รับผลประโยชน์เป็นการตอบแทน ซึ่งลักษณะดังกล่าวเปรียบเสมือนการถอนทุน
คืนจากเงินที่ทุ่มไปกับการซื้อเสียงตั้งแต่ตอนสมัครรับเลือกตั้ง และเมื่อถึงวาระที่ออกจาก
ตำแหน่งเพราะเหตุที่นายกรัฐมนตรียุบสภา หรือลาออกก็ตาม ก็ไม่มีความผิดจากพฤติกรรม
คอร์รัปชันแต่ประการใด เพราะไม่มีใบเสร็จรับเงิน จากภาพลักษณ์ ที่ปรากฏ จึงทำให้มีคำกล่าว
ที่ว่า การเมืองการปกครองของประเทศไทย เป็นแบบประชาธิปไตยครึ่งใบเท่านั้น สิ่งเหล่านี้จึง
อาจจะส่งผลให้ความรู้และทัศนคติทางการเมืองจึงไม่มีความสัมพันธ์กัน

สมมติฐานที่ 7 ความรู้ทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง
ของนักศึกษามหาวิทยาลัย

ผลการวิจัยแสดงว่า ความรู้ทางการเมืองไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วม
ทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย ทั้งนี้อาจจะพิจารณาได้ว่า ความรู้อันเป็นข้อเท็จจริง
เป็นสิ่งที่บุคคลรับเข้ามาสู่ระบบความคิด ซึ่งในแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกันในรูปแบบการ
ดำเนินชีวิต รูปแบบของพฤติกรรม การเปิดรับข่าวสาร ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ ระบบ
ความเชื่อ ค่านิยมและกระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองที่แตกต่างกัน ดังนั้นความรู้ทางการเมือง
แต่เพียงประการเดียว อาจจะไม่ส่งผลถึงพฤติกรรม การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างชัดเจน

เนื่องจากกระบวนการ ระหว่างความรู้และพฤติกรรมของบุคคลนั้นยังมีทัศนคติเป็นสิ่งที่มืบทบาทในเชิงจิตวิทยาของบุคคลในการตัดสินใจจะกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ดังนั้น ความรู้ในเรื่องหนึ่งของบุคคลอาจจะไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำที่ปรากฏออกมา เช่น พฤติกรรมการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร แทบจะทุกครั้งที่มีการออกไปใช้สิทธิไม่ถึง 50% จากจำนวนของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ทั้งๆ ที่เป็นกลุ่มประชาชนที่ความรู้ เป็นกลุ่มชนชั้นกลาง มีระดับการศึกษา อาชีพและฐานะทางเศรษฐกิจสูงกว่าประชาชนที่อยู่ต่างจังหวัด

จริญญา เจริญสุขใส ศึกษาการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมือง เมืองแบบประชาธิปไตย กับการไปใช้สิทธิของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร พบว่าไม่มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทางด้านความรู้ ความเข้าใจทางการเมืองระหว่างเยาวชนผู้ไปใช้สิทธิและไม่ไปใช้สิทธิ กล่าวคือความรู้ ความเข้าใจทางการเมืองไม่ใช่ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกไปใช้สิทธิออกเสียงของเยาวชน เช่นเดียวกับ มัณฑนา มาศมาลัย ที่ศึกษาบทบาทของสื่อมวลชนและบุคคลต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ศึกษาเฉพาะกรณี อ.พรหมคีรี จ.นครศรีธรรมราช พบว่า ความรู้เกี่ยวกับข่าวสารการเมืองไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี

สมมติฐานที่ 8 ทัศนคติทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย

จากผลการศึกษา พบว่า ทัศนคติทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย สอดคล้องกับ พรทิพย์ บุญนิพัทธ์ ได้ชี้ให้เห็นว่าการศึกษาดังกล่าวของพฤติกรรมของบุคคลนั้น นักจิตวิทยาได้เห็นพ้องต้องกันว่า จิตลักษณะที่ทำนายพฤติกรรมได้แม่นยำที่สุด คือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมนั้น นอกจากนี้การกระทำหรือพฤติกรรมใดๆ ของบุคคลส่วนใหญ่ ตามปกติมักเกิดจาก ทัศนคติของบุคคลผู้นั้นทัศนคติจึงเป็นเสมือนทางเลือกของพฤติกรรมคือเป็นเครื่องควบคุมการกระทำของบุคคล พฤติกรรมส่วนใหญ่ของบุคคลถูกควบคุมด้วยทัศนคติของเขา ถ้าเราต้องการพยากรณ์ และควบคุมพฤติกรรมของคน เราต้องศึกษาเรื่องทัศนคติให้กว้างขวางลึกซึ้ง

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของบุคคลว่าเป็นดัชนีชี้ว่าบุคคลนั้น คิดและรู้สึกอย่างไร กับคนรอบข้าง วัสดุหรือสิ่งแวดล้อมตลอดจนสถานการณ์ต่างๆ โดยทัศนคตินั้นมีฐานมาจากความเชื่อที่ส่งผลถึงพฤติกรรมในอนาคตได้ ทัศนคติจึงเป็นความพร้อมที่จะตอบสนองสิ่งเร้า และเป็นมิติ ของการประเมินเพื่อแสดงว่าชอบหรือไม่ชอบต่อประเด็นหนึ่งๆ ซึ่งถือเป็นการสื่อสารภายในบุคคลที่เป็นผลกระทบมาจากการรับสาร อันจะมีผล

ต่อพฤติกรรมต่อไป ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การที่นักศึกษามหาวิทยาลัยมีทัศนคติที่สัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นการชี้ให้เห็นว่านักศึกษามหาวิทยาลัย อาจจะมีความพร้อมที่จะตอบสนองต่อการพัฒนาทัศนคติและพฤติกรรมการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของไทยในอนาคตอันจะส่งผลให้พัฒนาการทางการเมืองของไทยมีความเข้มแข็งและก้าวหน้าต่อไป

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาวิจัยในเรื่องการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนกับความรู้ ทัศนคติ และการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย ในครั้งนี้ ทำให้เห็นถึงภาพรวมของพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในปัจจุบัน อันสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจและความตระหนักถึงบทบาททางการเมืองของตนเองของกลุ่มนักศึกษาเหล่านี้ นอกจากนี้ ยังได้พบตัวแปรหลายตัวที่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกันประชากรกลุ่มนี้ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำมาสรุปเป็นข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางที่จะพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยในทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยในอนาคต ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า การเปิดรับสื่อมวลชนในภาพรวม (ทุกสื่อ) ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติและการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย แต่เมื่อพิจารณาจำแนกรายสื่อพบว่าสื่อหนังสือพิมพ์มีความสัมพันธ์กับทัศนคติและการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาเพียงสื่อเดียวในขณะที่ สื่อวิทยุ และโทรทัศน์ ไม่ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์ดังกล่าว ดังนั้นจึงเป็นข้อบ่งชี้ถึงปัญหาในเรื่องของคุณภาพของเนื้อหาข่าวสารที่สื่อมวลชนนำเสนอว่ามีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อเยาวชนหรือประชาชนทั่วไปหรือไม่ และหากพบว่าข่าวสารที่นำเสนอเหล่านั้นยังมีส่วนใดที่คุณภาพไม่เป็นที่น่าพอใจ ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหารในภาครัฐบาล ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการพัฒนาประชาชนทางการเมืองและผู้บริหารในภาคสื่อมวลชนเองที่มีส่วนรับผิดชอบในเรื่องนี้ เนื่องจากเป็นผู้ดำเนินกิจการสื่อสารมวลชนโดยตรง ก็ควรที่จะดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาในส่วนนี้อย่างจริงจัง อันจะเป็นการพัฒนาคุณภาพประชาชนในทางการเมืองระยะยาว

2. จากผลการวิจัย พบว่า การเปิดรับข่าวสาร ทางการเมืองมีสื่อบางประเภทเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติและการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง อีกทั้งตัวแปรความรู้ ก็ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติและการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งนี้เป็นเพราะตัวแปรแต่ละตัวนั้น อาจไม่จำเป็นต้องส่งผลต่อกันอย่างชัดเจน เนื่องจากแต่ละตัวเป็นเพียงจุดหนึ่งในประสบการณ์ของผู้ตอบ ซึ่งแบบสอบถาม อาจไม่ครอบคลุมทั้งหมดเพราะมีตัวแปรแทรกอื่นอีกมากมาย ที่จะ

เข้าเข้ามาเกี่ยวพันและเบี่ยงเบนความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างตัวแปร ณ จุดสถานการณ์และช่วงเวลาหนึ่งๆ ดังนั้นจะต้องมีการศึกษาตัวแปรด้านอื่นที่มี โอกาสเข้ามามีอิทธิพล ต่อตัวแปรเหล่านี้เช่น ปรัชญาและแนวทางในการดำเนินชีวิต เป็นต้น

3. จากผลการวิจัยพบว่า ในบรรดาสื่อมวลชนทั้งสามประเภท สื่อหนังสือพิมพ์ เป็นสื่อที่มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดข่าวสาร เพื่อก่อให้เกิดความรู้ ทักษะคิดและการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมากที่สุด ดังนั้นในการรณรงค์กิจกรรมทางการเมืองต่างๆ เพื่อพัฒนาและปลูกฝังค่านิยมแบบประชาธิปไตย ในหมู่เยาวชนของประเทศ ผู้ที่เกี่ยวข้องอาจวางแผนใช้สื่อหนังสือพิมพ์เป็นสื่อหลัก ในการเผยแพร่ข่าวสารที่ต้องการรณรงค์ต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้เยาวชน นิสิตนักศึกษา มีความรู้ ทักษะคิด และมีพฤติกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ไปในทิศทางที่ต้องการมากที่สุด

4. การจัดให้มีกระบวนการเรียนการสอน หรือมีรายวิชาที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง การแนวทางอุดมการณ์ประชาธิปไตย เป็นวิชาพื้นฐานสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยทุกคณะทั้งคณะวิชาทางด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ และสถาบันการศึกษาควรได้มีการกระตุ้นให้นักศึกษาเหล่านี้ ได้ตระหนักถึงความสำคัญทางการเมืองให้มากขึ้น ควรจัดให้มีกิจกรรมที่จะเป็นการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้มากขึ้น โดยเฉพาะกิจกรรมในระดับมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. เนื่องจากในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัด คือศึกษาเฉพาะพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนเท่านั้น ดังนั้นในโอกาสต่อไปควรมีการศึกษาการเปิดรับข่าวสารจากสื่ออื่นๆ ด้วยเช่น สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในสังคมในขอบข่ายที่กว้างขวางไปจากนี้ ซึ่งสามารถศึกษาได้หลายกลุ่ม เช่นศึกษากลุ่ม นิสิตนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยในภูมิภาค ศึกษากลุ่มนักศึกษาระดับวิชาชีพทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดหรือศึกษาเยาวชนทั่วไปทั้งในเขตเมืองและในเขตชนบท เพื่อจะได้ทราบถึงพฤติกรรมการสื่อสารและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความสนใจทางการเมืองของเยาวชนกลุ่มต่างๆ ในสังคมในมุมมองที่กว้างขึ้น

3. ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้โดยศึกษาตัวแปรในลักษณะอื่นๆ เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวแปรทางด้านจิตวิทยา ซึ่งจากการสำรวจของผู้วิจัยพบว่า รายงานการศึกษาวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับประเด็นนี้อย่างจริงจังในขณะนี้ยังมีอยู่ไม่มากนัก จึงน่าที่จะมีการศึกษาเพิ่มเติมในส่วนนี้เพื่อขยายขอบเขตขององค์ความรู้ทางด้านนี้ให้กว้างขวางและรอบด้านยิ่งขึ้น

4. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับมหาวิทยาลัย
ว่ามีผลต่อการสร้างและพัฒนาคุณภาพของนิสิตนักศึกษาในทางการเมืองบางหรือไม่ อย่างไร
เพื่อที่จะได้นำผลที่ได้จากการศึกษามาพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพในการพัฒนา
นิสิตนักศึกษาในทางการเมืองให้มีคุณภาพในระดับที่น่าพอใจมากยิ่งขึ้นในอนาคต

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย